

không thể xóa bỏ hay kiểm soát được hệ quả của sai lầm đã xảy ra.

Quan điểm của người luôn chủ động đối với sai lầm là thừa nhận ngay sai lầm đó để sửa chữa và rút ra bài học. Điều này thực sự biến sai lầm thành thành công, như T. J. Watson, người sáng lập công ty IBM, đã nói: “Thắng lợi nằm ở phía bên kia của thất bại”.

Nhưng nếu không thừa nhận, không sửa chữa sai lầm cũng như không rút ra bài học kinh nghiệm thì đó lại là một sai lầm khác. Nó thường đưa người ta vào con đường tự lừa dối mình, tự ru ngủ mình, và thường gắn với sự duy lý (sự lừa dối duy lý) đối với bản thân và người khác. Sai lầm thứ hai này che đậy, làm tăng tác hại và ảnh hưởng của sai lầm thứ nhất, gây tổn thất lớn hơn cho bản thân. Không phải sai lầm của người khác, hay thậm chí không phải sai lầm của bản thân mà chính là phản ứng của chúng ta đối với những sai lầm đó gây tác hại lớn cho chúng ta. Rượt đuổi theo con rắn độc đã cắn mình chỉ càng làm cho chất độc lan tỏa khắp cơ thể. Tốt hơn hết, chúng ta hãy tìm ngay biện pháp để lấy chất độc ra khỏi cơ thể.

Phản ứng của chúng ta đối với bất kỳ sai lầm nào cũng đều có ảnh hưởng đến chất lượng của những sự việc sau đó. Điều quan trọng là thừa nhận và sửa chữa ngay các sai lầm để chúng không còn ảnh hưởng đến ta và giúp ta trở nên mạnh mẽ hơn.

12. CAM KẾT VÀ GIỮ LỜI

Ngay tại trung tâm của *Vòng tròn Ảnh hưởng* là khả năng cam kết và giữ lời của chúng ta. Những cam kết đối với bản thân, những người xung quanh và sự nhất quán thực hiện